

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 * 05 »
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 * 50 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, október 28.

A magyar értékek.

(K. Ö.) A magyar általános hitelbank fővárosi és vidéki lapok útján tudomására hozza az országnak, hogy a rossz aratás és ennek folytán a mezőgazdaság kedvezőtlen helyzete dacára a külföld és a kontinentális pénzpiacok változatlan bizalommal vannak az állam és az előkelő pénzintézetek iránt és szívesen nyújtják kezüket minden akcióhoz, mely innen kiindul. Nem szenved kétséget, hogy az általános hitelbank evvel a hirdetésményével a beruházási kölcsön elhelyezését akarja lanszírozni, mely a pénzpiacok feszültsége miatt csak nem akar gazdára akadni. E fölött nincs mit csodálkozni, mivel a beruházási kölcsön kibocsátására, mint mi azt már hónapokkal azelőtt megírtuk, a legkedvezőtlenebb pénzügyi évadot választották. Az állam az emittáló bankesoporttól ugyan megkapta a pénzt, anyagi kalamitás tehát nem érheti, de ez a huzavona bizonyára nincs előnyére a magyar állam hitelképességének. Minden felelősséget a pénzpiacok feszültségére hárítani, ha van is valami a dologban, bizonyára igen kényelmes eljárás.

Ha már az állam címleteinek elhelyezése ütközik nehézségekbe, mit mondjunk akkor a magánhitel külföldi reputációjáról. Ezt helyreállítani semmiféle hirdetésményvel nem lehet. A bécsi pénzpiac már régtől fogva nemcsak bizalmatlansággal, hanem határozottan ellenséges

indulattal viseltetik irántunk. Ha ehhez hozzá vesszük az osztrák járadék-adót, mely a magyar papirokat külföldieknek tekintvén, adóval sújtja, nem lehet kétségünk az iránt, hogy az osztrák pénzpiac nem leendő soká értékeink kedvező elhelyezési piaca.

Marad tehát a német piacz, a hová utóbbi időben jelentékeny mennyiségben záloglevelek és kölcsönkötvények özönlöttek ki. A bécsi Union-gyár bukása azonban a német pénzpiacot tartózkodásra bírta a magyar értékekkel szemben is, úgy okoskodván, ha ily kalamitás érheti az ausztriai vállalatokat, mennyivel inkább kell tartózkodónak lenni a magyar vállalatokkal szemben, melyek sokszor a gründolási láznak, mely karöltve jár a tőzsdei értékspekulációval, köszönik létezésüket.

Nem azt akarjuk mondani, hogy iparvállalataink, általánosságban beszélve, nem érdemelnek bizalmat. Bizalmat érdemelnek mindaddig, míg a vad tőzsdei spekuláció hozzá nem férközik az iparvállalati értékekhez, mely mint az idén is indokolatlan árfolyam emelkedéseket csinál, melyek semmiféle összefüggésben nincsenek a vállalatok prosperitásával. A hirtelen bekövetkező árfolyam veszteségekre a papirok teljes hitelüket veszítik és bekövetkezik a devalváció, mely az árfolyamok indokolt hullámzása mellett kizártnak tekintendő. Ilyen képet mutatott az idén az értéktőzsde. A rossz aratás és ennek folytán az ország szomorú gazdasági helyzete dacára az érték-

tőzsde vigan csinálta az árfolyam emeléseket s a korlátolt spekuláció révén a közönséget is a tőzsdére csalta. Most vagyunk a kiábrándulás küszöbén, melyet előreláthatólag súlyos veszteséget fognak követni. Ezen az uton teszi tönkre az értékspekuláció idebenn és a külföldön az iparvállalatokba helyezett bizalmat.

Mi mint debitor-nemzet nem gondolhatunk arra, hogy mint például Németország a külföldi értékek elhelyezésével megszilárdíthassuk az állam és a magánhitelt, annál óvatosabbaknak kell tehát lennünk az értékek termelése és az értékspekuláció terén. Ha az értékspekuláció szertelensége és az alapítások indokolatlan szaporasága a tőkegazdag Németországot tudták kritikus pénzügyi helyzet elé sodorni, mennyivel óvatosabbaknak kell nekünk lennünk, kik a befektetések hosszú sorozata előtt állunk, melyeket a külföldi tőke hozzájárulása nélkül létesíteni nem tudunk. Mert igaz ugyan, amíg az eszközölt beruházások, produktívek, nem okozhat nagy gondot, hogy értékeink csak a külföldön nyernek elhelyezést, csak hogy épen az által, hogy a beruházási szükségleteket nem mindig a valódi szükséglet, ha nem a tőke elhelyezési vágya határozza meg, bocsátkozik a spekuláció sokszor veszedelmes kísérletekbe, melyek a vállalatok szoliditására vetett bizalmat megingatni képesek.

Mint hogy még nem vagyunk a nemzeti jólét azon fokán, hogy értékeink a belföldön találjanak elhelyezést, törekvé-

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

A pokolgép.

GEORGE DAY után: MENDELÉNYI BÉLA.

— Mint oly gyakran, ma is újra arra gondolok kedvesem, mily kiváló rendőrügynök voltél benem!, — szól James Deeks, miközben letette a kezében levő ujságot.

Deeks-né helyeslőleg bólintott fejével, a mint mindig szokott, mikor férjétől valamit hallott.

— Hogy sertés üzletemből némi kis vagyont szereztem. annyit, amennyivel módomban volt, hogy 25 éves koromban — felhagyva minden üzlettel — a nyugalomnak élhessek, az — azt hiszem — eléggé bizonyítja, hogy más különösebb vállalkozásban sem vallottam volna kudarcot, nem csupán a disznó-kereskedésben, — a mihez amugy sem éreztem soha semmiféle erős hajlamot.

Deeks-né ezuttal nem érte be a helyeslő bólintással, hanem hozzátette: Igen mindenestre, kedves James-em.

Deeks és neje középkorú, szelid és indulat nélküli pár volt; szívvel-lélekkel egymásnak éltek és egyedüli élet céljukat is csak az ké-

pezte, hogy csendes visszavonultságban jót téve töltsék el napjaikat.

Azzal a meggyőződésével, melyet Deeks az imént is hangoztatott, sok vidám órát szerzett már barátainak; mert ez a gondolat már aféle fixa-ideává vált benne, a melyre mindig bizonyos titkos szomorúsággal gondolt.

— Amint mondom, — folytatta Deeks tovább megkezdett mondomkáját, — ezek a hírek itt szinte felébresztik bennem a sajnálkozást, hogy nem vagyok fiatalabb, s hogy nem áldozhatok néhány esztendő az anarkistáknak a megsemmisítésére. Egyszerre két, pokolgéppel elkövetett merényletről és egy államférfiu meggyilkolásáról olvasok!

— Szörnyűség! kiáltott Deeks-né.

— Tisztelettel meghajlom ugyan rendőrfelügyelőnk és más országbeli rendőrügynökök előtt, de mégis — úgy gondolom — több eredményt is felmutathatnának. Én, sajnos, már idős vagyok ahhoz, hogy ezen a téren kitüntessem magamat, — de mégis szinte szeretnék egy ilyen anarchistával összekerülni, csak azért hogy a rendőrségnek megmutassam, miként kell az ilyen gonosztevőknek és tetteiknek nyomára jönni.

Ezen szavak után Deeks fontoskodó arccal összehajtogatta asztalkendőjét és arany-

keretű pápaszeme felett nejeire pillantott, — ez ujjal helyeslően bólogatott fejével.

— Az Istenért! kiáltá Deeks hirtelen, az órára tekintve, — mily késő van már! Fél egy, és egy órákor indul a vonat!

Csengetett az inasnak, s a házaspár, a milyen gyorsan csak tudott, föltöltözött.

Az indóház órája épen 1-et ütött, s a vonat már indulóban volt, mikor Deeks-ék az állomásra értek. Rohanva váltottak hát jegyet és siettek ki a vonathoz hogy egy üres első osztályu szakaszt találjanak, mert több mint egy órai út előtt állottak s ezt az időt kényelemben akarták eltölteni.

— Itt van egy! — kiáltá Deeksné. — A kalauz felszólította őket, hogy gyorsan szálljanak be. Az egykori sertéskereskedő beemelte feleségét; maga is felugrott. Ideje volt; a vonat elindult.

— Na, most már kényelemben helyezkedhetünk, — mondá Deeks, s a sarokban leülve megtörölte gyöngyöző homlokát; — A vonat csak Badham-ben fog talán 20 perczig — állani, és nem valószínű, hogy utitársat kapjunk.

Gondolatai most is az anarkisták körül jártak. S hogy most is azokra gondolt, annak főleg az volt az oka, hogy éppenséggel nem hozott magával semmiféle olvasni valót. Azzal

THEA, RUM és THEA-SÜTEMÉNYEK;

továbbá mindennemű CSEMEGÉK

első kézből; nem bizományi raktár, nem lerakat;

a bizományos hasznát a n. é. közönségnek ajánlja fel

KÁDÁR JÁNOS,

FÜSZER-, BOR- és CSEMEGE-KERESKEDÉSE
NAGYVÁRADON.

sünk oda irányuljon, hogy a tőkegazdag nemzetek bizalmát állam és magánhitelünkkel szemben megszilárdítsuk. Ennek két útja van: az értékspekuláczióknak alkalmas tőzsdereform útján gátat emelni és beruházási szükségleteket az elhelyezést kereső tőke egyedül irányító hatása alól kivonni.

A haladás, ha lassu is, de legyen természetes. Az erőltetett haladás a bomlás csiráit hordja magában.

A kongrua bizottság ülése.

Tegnap d. e. a vármegyeház nagy termében jsmét össze ült a kongrua bizottság és négy plebánia jövedelmét állapította meg.

Jelen voltak a kongrua bizottság tagjai: *Szunyogh* Péter alispán, *Széchenyi* Jenő kanonok, *Dencs* János esperes, cz. kanonok, *Király* Viktor megyei főügyész, *Papp* Miklós pénzügyigazgató, *Lopussny* Gy. Ágost, Sz.-J. intézeti alkormányzó, *Vidovich*, *Rihter*, *Gresinszky* plebánosok és *Balogh* Elemér aljegyző.

Megállapított:

P.-Szöllösi plebánia	bevétele	1943 f. 27 kr.
	kiadása	262 f. 15 kr.
	Tiszta jövedelem	1681 f. 12 kr.
Mező-Telegdi plebánia	bevétele	1320 f. 36 kr.
	kiadása	16 f. 27 kr.
	Tiszta jövedelem	1304 f. 09 kr.
P.-Sz.-Mártoni plebánia	bevétele	1147 f. 05 kr.
	kiadása	47 f. 85 kr.
	Tiszta jövedelem	1099 f. 20 kr.
Uj-Palota plebánia	bevétele	1195 f. 67 kr.
	kiadása	73 f. 56 kr.
	Tiszta jövedelem	1122 f. 11 kr.

Holnap M.-Keresztes és M.-Peterdi plebániák jövedelmeit fogják megállapítani.

A függő mandátumok.

Egy év mult immár el az általános képviselőválasztások óta s három akkori választásnak az érvényessége még mindig kérdéses. Ezek a Zalamegye alsó-lendvai, Trencsénmegye kisuca-ujhelyi és Borsodmegye mező-kövesdi

kerületei, amelyekben vizsgálatot rendeltek el a ház bíráló bizottságai. Az említett választókerületek elsejében már jó ideje, a másodikban csak néhány nappal ezelőtt ért véget a vizsgálat, harmadikban pedig pótvizsgálat lesz a jövő hó folyamán. Az alsó-lendvai választási vizsgálat eredménye a jövő hó 4-én érdemleges elintézés alá kerül; a másik két választási ügy előreláthatólag csakis a jövő év elején nyerhet végleges elintézt.

Üres börtönök.

Anglia börtönei ma-holnap üresen fognak állani. A börtönök és a fogházak felügyelő bizottságai a kék könyvben tették közzé az angol börtönügyi adatokat, melyek egyrészt a bűnesetek tetemes apadását, másrészt a letartóztatott egyének racionális nevelését tanúsítják. A letartóztatottak 1897. évi márczius 31-i állományát, az 1885. évi márczius 31-i állományával összehasonlítva az egyes kerületekben 25—36 százaléknyi apadás mutatkozik, dacára annak, hogy a lakosság száma 12 év alatt tetemesen növekedett. Az 1864-ben lejárt 5 évi ciklusban átlag 2800 egyént itéltek börtönre és fogházra; 1890—1894-ig terjedő öt évben már csak 858-at, 1896-ban pedig 756 egyént. Ugyanazon idő alatt Anglia lakossága 19%, millióról 30%, millióra szaporodott. Százezer ember közül el volt itélve 1860—64-ben 13, 1890—94-ben 29 és 1896-ban 24. Különösen örvéndetes, hogy a súlyos bűnesetek kevesbednek. A javulás 30—40 éve folyton foly és a jelentés szerint a nevelés következménye. Ezek oly eredmények, melyekre az angolok büszkén utalhatnak. A jelentés különben megerősíti egyik előbbi számunkban közölt tanulmányt, melyben egy hírneves francia író nyomán kimutattuk, hogy miért apad a bűnesetek száma Angliában és miért növekszik Franciaországban?

Vajjon hogyan állunk mi?

Csillaghullás.

Az október hónap fölöttébb nevezetes hónap a katonák naptárában. Mert ilyenkor hozza meg a legfelsőbb helyről jövő posta a várva-vart csillagot, paszományt, vagy tábornoki kék kabátot. A nagy gyakorlatok kritikája ez a csillaghullás.

A különféle fegyvernemek, csapattek és

csapatok summában kapják meg a minden dicsérő szónál szebb és nyomósabb előléptéseket.

Az ideai csillaghullás bizony valósággal fényes. A tegnapi hivatalos hozta egész terjedelmében.

Az alábbiakban közöljük a helyi érdekű előléptetéseket:

Ő Felsége kinevezte:

A közös hadseregnél:

Konja Sándor ezredest, a 29. gyalog dandár parancsnokát vezérőrnagygyá;

Schandru Mihály őrnagyot — ki a báró Ramberg 96. ezredhez helyeztetett át, alezredessé;

Materinga Dániel I. oszt. századost — ki az I. sz. gyalog ezredhez helyeztetett át — őrnagygyá a 37. gy. ezrednél;

Vucic Vazul I. oszt. századost őrnagygyá ugyanott;

Seyff Ferencz I. oszt. századost a Vilmos huszároknál őrnagygyá;

továbbá a következő II. osztályú századosokat I. oszt. századosokká:

Hubinger János a 37. gy. ezrednél, *Fehér Imrét* (ki most a 60-osoknál van);

Koritsánszky Gábor hadnagyot főhadnagygyá a 37-eseknél. *Wichu Reuth* Lajost főhadnagygyá a Vilmos huszároknál; hadnagyokká a következő tiszthelyetteseket: *Javozsky* Kázmért a 37-eseknél; *Mokesh* Frigyes a 39-eseknél; *Diller* Rudolfot a 37-eseknél, *Reisinger* Oskárt ugyanitt, *Modorer* Károlyt ugyanitt, *Vittorelli* Ferenczet a 39-eseknél.

Ezenkívül *Polák* Gábor, *Materinga* Dániel és *Masic* Radoszláv 37. gy. ezredbeli I. oszt. századosoknak és *Furtász* Károly 39. gy. ezredbeli I. osztályú századosoknak legfelsőbb megelégedését tudtul adják.

A honvédségnél.

I. osztályú századosokká:

Grabinczky Zsigmond, *Pápay* Lajos és *Kaschowitz* Gyula II. o. századosokat;

II. osztályú századosá:

Rothmann Miklós főhadnagyot.

töltötte hát az időt, hogy nejjének — ki szerfölött hiányos műveltségel bírt, s alig, hogy olvasni tudott — előadást tartott azon különféle módozatokról, a melyekkel az anarkisták egyesek életét és a közbiztonságot veszedelmekbe juttatják. A legaprólékosabb részletezéssel leírta a legkülönfélébb merényleteket, melyek a föld kerekén csak előfordultak, s melyeknek elkövetői legnagyobb részt máig is ismeretlenek; leírta a bombákat, a pokolgépeket, a mily részletesen olvasott azokról a lapokban.

Eközben már Badham-be értek, és a félreismeret rendőr-zseni szinte lázban volt saját élénk előadásától.

— Ha nem volna ellenedre becsuknám az ablakot, mert ma érezhetően hűvös az idő, — szakítá félbe Deeks-né férje szóáradatát.

— Hűvös? felelt ő, én meg úgy érzem, hogy nagyon is meleg.

— Te bizony szinte felhevültél saját előadásod hatása alatt, kockáztatta meg a félénk megjegyzést Deeks-né.

— Legyen hát óhajod szerint, szól az engedékeny férj, becsukom az ablakot.

Ezzel felemelkedet, hogy lecsukja az ablakot. Amde ez nem engedet azonnal. Megfeszíté tehát jobb lábát és teljes erővel megrántotta az ablak-emelő szíjat. Végre az ablak nagy csattanással lecsukódott.

Saját erőfeszítésétől megfodulva, Deeks úr felső testével előre ingott, míg jobb lába az ülés alá billent.

Mikor aztán fáradtan visszaült helyére, különös gondolata támadt.

— Hm, mondá félénken maga alá pislantva, nekem úgy tetszik, mintha az imént valamit éreztem volna lábammal az ülés alatt. Nem vetted észre?

— Bizony tényleg van ott valami. Olyan a formája, mint egy fekete táskáé.

— Micsoda? szól Deeks úr, miközben arca egy árnyalattal sápadtabb lett.

— Mint egy fekete táskáé, úgy néz ki, — ismétlé neje, — vedd csak ki az ülés alól, ott van.

Egy szempillantás alatt felugrott helyéről Deeks, s a nélkül, hogy térdét meghajlította volna az ülés alá pislantott. Azonnal világos lett előtte minden. Óvatosan visszaült helyére, s oly arcot vágott, mint a ki téljesen érti az egész dolgot.

— Jane, tudom már mi az. Maradj nyugodtan. Az ilyen eseteknél az a fő, hogy el ne vszítse az ember a fejét.

Nagyot sóhajtott, előre hajolt és újra az ülés alá pislantott.

— Igen, bizonyára úgy van. Kétségtelen, hogy úgy van. Pokoli összeesküvés az egész, melynek czélja, hogy az egész vonat a levegőbe repüljön és az ártatlan utasok elpuszjanak. Jane, folytatá ünnepélyesen, a mit látál, az egy pokolgép!

Deeksné halkan felsikoltott és férje mellé rogyott.

— Mily szerencse. rebegé, — hogy te legálább téljesen jártas vagy ezekben a dolgokban. Siess, nyisd fel azt! siess, mielőtt még darabokra szakít bennünket!

— Légy nyugodt, szivecském! — biztatá

őt Deeks, minden tagjában reszkette, — ülj csak vissza a helyedre, s várj, míg szólítlak!

Azzal levetette felöltőjét, négykézlábra ereszkedet és lassan előhuzta a táskát.

— Tisztán hallom, a mint az óramű kegyeg benne, — szól remegő hangon, — úgy látszik, épp most jár le. Szerencsénk, hogy én fedeztem fel, a ki értek az ilyesmihez.

Téljesen meggyőződve arról, hogy a rég várt kedvező alkalom ime eljött, de egyszersmind az aggodalomtól és izgatottságtól reszkette, az ülésre helyezte Deeks a táskát és megkísérelte azt felnyitni. Zsebéből kulcsesemót húzott ki, miközben néhány ezüst és réz pénz a földre pottyant.

De ő arra most reá sem hederített.

A zár azonban nem nyílt ám könnyen. Végre oly kulcsra akadt a mely beleillett. Amint felnyitotta a táskát, azonnal észrevett benne egy barna papirosba burkolt négy-szegletes tárgyat. Kétségtelen, hogy óra, vagy óra mű.

Deeks annyi bátorságot vett, hogy megtá-pintotta. Kemény volt és úgy látszik, fémből készült. Megkopogtatta; érezes hangot adott. A napnál is világosabb volt most már, hogy az óra éppen ezen időpontra volt beállítva s most hogy felnyitotta, pusztulást és halált hoz az aiatta levő robbantó anyagból mindenkire, a ki csak a közelben van.

— Meg fogom azt akadályozni, még pedig úgy, hogy darabokra szedem, — mormogta Deeks. — S ez is lesz a legjobb; mert ha kidobom az ablakon, még másutt okoz szörnyű szerencsétlenséget; — nolt most a kezeim

Főhadnaggyá:

Palocsai és gelényfalvi **Horváth Sándor** hadnaggyot.

Hadnaggyá:

Bozóki **Bozoky Gyula** hadapródtiszthelyettest;

és e helyen következik egy oly előléptetés, illete kinevezés, a miről igazán örömmel emlékezünk meg.

A legfelsőbb kintüntetés érte **Adorján Jenő** törzsörömmestert, kinevezve őt kezelő tiszt hadnaggyá. A páratlan szorgalmu és sokoldalú fiatal emberre így a legszebb jövő vár, s igazán sajnálhatja az itteni tisztikar, hogy kinevezésével egyidejűleg a 20-ik honvéd gyalog ezredhez helyezték át Nagy-Kanizsára, — mert egyik legambiciozúsabb és legtevékenyebb tagját veszíti el benne.

A kinevezések ez év november hó 1-én lépnek hatályba.

A mai kinevezésekről a bécsi hivatalos azt mondja, hogy átlagosan közepesnek mondható az előléptettek száma, aár hadnaggyá különösen oly sokan léptek, mint 1871 óta soha. Legjobban hasonlít végeredményében ez az előléptetés az 1887-ikihez.

Mindenesetre sok szerencsét kívánunk a kintüntetéshez — az előléptetteknek.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Oktober 30. Felolvasó estély a jogakadémián. Oktober 30. A kongrua-bizottság ülése d. e. 11 órakor a városházán.

Oktober 30. A nyugdíj-bizottság ülése d. u. 4 órakor a városházán.

Oktober 31. »Báró Hirsch Mór« alakuló ülés a Zöldfában délután 3 órakor. Este nyolczkor társas vacsora ugyanott.

November 3. A keresk. és iparkamara teljes ülése, d. u. fél 3 órakor.

November 4. Közigazgatási ülés a városházán, d. u. 3 órakor.

Nov. 7. Elnökválasztó rendkívüli közgyűlés a kath. körben d. e. 11 órakor.

November 8. Megyei közigazgatási ülés, d. e.

November 11. Városi közgyűlés, d. u. 3 órakor.

November 13. A »Biharmegyei Nőegylet« közgyűlése délután fél 3 órakor.

November 14. A v.-velencei »Gazdakös« mulatsága.

November 18. A »Biharmegyei Nőegylet« hangversenye és táncestélye a Sasban.

November 28. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése, d. e. 11 órakor a jogakadémián.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Schlauch bibornok Pécsét.** Dr. Schlauch Lőrincz bibornok, nagyvárad püspök ur ő Eminenciája szerdán este a gyorsvonattal, Mayer Antal egyházm. könyvtárnok kíséretében Budapestről Pécsre érkezett. Ő Eminenciáját Troll Ferencz vál. püspök, nagyprépost s a pécsi káptalan tagjai fogadták. A bibornok Troll v. püspök szívesen látott vendége s tiszteletére tegnap, csütörtökön a nagyprépost diszebedet adott, a melyen a káptalan összes tagjain kívül a szintén Pécssett időző b. Hornig Károly veszprémi püspök is részt vett. A bibornok pécsi rokonainak látogatására és a híres székesegyház megtekintésére ment Pécsre. A látogatás magánjellegű, minden hivatalos színezet kizárásával.

* **Az őszi király gyakorlatok Biharmegyében.** Már korábban említettük, hogy a jövő őszi királygyakorlatok vagy Lippa környékén, vagy Biharmegye keleti, illetve délkeleti részén fognak végbemenni ő Felsége jelenlétében s kilátás van reá, hogy ez esetben Vilmos német császár részt vesz a 7. huszárezred jubileumán. E hírünket most megerősítik. Beck báró, a király főhadsegéde a napokban Biharmegyében járt s tanulmányozta Szombatság környékét, a hova a király-gyakorlatokat tervezik. A környékre az irányban is kiterjesztette figyelmét, hogy király ő Felsége és a kíséretében levő magas személyiségek hol szállásolhatók el megfelelő módon. Báró Beck főhadsegédnek igen megtetszett gr. Plattern lengyel főúr fejedelmi bőkezűséggel épített kirupányi pompás kastélya s ezt szemelte ki a főhadiszállás központjául, a hol király ő Felsége a hadgyakorlatok

alattlakna. Mivel gróf Plattern nem volt otthon birtokán, Beck báró táviratilag kérette haza s tárgyalásokat folytatott vele arra nézve, hogy minő intézkedések szükségesek az esetre, ha ő Felsége a gróf vendége lesz. Mint értesülünk, a főhadsegéd Szombatság környékét teljesen megfelelőnek találta a hadgyakorlatokra s erről jelentést tesz ktrály ő Felségének.

* **Korányi dr. kintüntetés.** Ő Felsége, mint a hivatalos lap tegnapi száma közli, Korányi Frigyes dtr az országos közegészségügyi tanács elnöki állásától felmentette és egyidejűleg az orvosi tudomány körül szerzett érdemei elismerésül őt a Szt-István rend kiseresztjével tüntette ki.

* **Gyűlés a jogakadémián.** Ma délelőtt 10 órakor a jogakadémia önképző köre gyűlést tart a melyen több közügyet fognak elintézni. A gyűlés központja az, hogy egy új egyesületet fognak valószínűleg alakítani, vivó kört. Az ifjuság régen érzi hiányát egy vivó körnek s most végre a megvalósuláshoz közel áll. A gyűlés valószínűleg egyhangulag fogja elhatározni a szükséges kör megalakulását.

* **A kavics-szállítás meggátlása.** Szerencsés Nagyvárad a Körözszel; annyi kavicsot homokot hoz egy-egy áradás, hogy nagyon sok város megirigyelheti tőlünk a kitünő fedanyagot. Igen sok polgár él a kavics és homok hordásból. Most a szabad kavics és homok hordást megakarja akadályozni a város. Egy szabályrendeletet dolgozott ki a tanács, a mely szerint jövőben a Körözsből egy szekér kavicsot 10 krért, egy szekér homokot 20 krért, s a város földjéről egy szekér földet 6 krért szabad csak szállítani. A jogügyi szakbizottság a szabályrendeletet elfogadásra véleményezte szerdai ülésében. Nem tudjuk mi ennek a szabályrendeletnek a czélja, ha csak nem az, hogy a közvetett adóból csak remélt, de be nem folyt jövődelmet pótolják s ugyanakkor lehetetlené tegyék egy sereg embernek a megélhetést. Jó lenne a tanácsnak tanulmányozni a Köröz vizének természetét s akkor alig gondolnának a kavics hordás ilyen irányu megszorítására. E helyett

közt van s így megfejtem majd minden csinját-binját.

E szavakkal elővette zsebkiését, hogy a csomag kötelékét felvágja. Ekkor hirtelen szemébe ötlött a csomag sarkára irt ezen jelzés: 11.45. figyelmesen följe hajolt és újra elolvasta. Nem tévedett.

— Irgalmas Isten!, kiáltá és megcsuklott térde. Előrántotta óráját, belepillantott és el-sáppadt.

— 11 óra 43 percz! suttogá rekedten, — két percz múlva ekszplodál! Nyisd fel az ablakot, gyorsan, mert a levegőbe repülünk, ha azonnal ki nem hajitom ezt az átkozott gépet!

Deeksné lázas gyorsasággal leeresztette az ablakot s egyetlen ugrással térje háta mögött termett. Ez megragadta a táskát, magasra emelte, hogy minél messzebbre hajthassa ki.

A megrémült házaspár szörnyűzgatottságában észre sem vette, hogy vonat mindinkább lassabban halad.

Deeks teljes erővel elhajította a táskát.

Ebben a pillanatban hatalmas lökéssel megállott a vonat. Deeks előre bukott, a táská pedig kirepült az ablakon, egyenesta perron közepére!

Az egykori disznókereskedő egész hosszában elterült a padlón és szentül meg volt győződve, hogy a pokolgép expodált és az vágta őt földhöz. Deeksné a szakasz másik sarkába roskadt, ájultan.

Ebben a pillanatban felszakította valaki az az ajtót és beordított rajta:

— Mit jelentsen ez? Majdnem agyondobott valakit! Áljon fel! — Be van rugva?

— Hozzon hamar orvost! — nyögte gyöngé hangon Deeks, a ki még mindig a földön feküdt.

— Na, bizony olyan formán néz ki, mint a ki orvosra szorul! Melyikük dobta ki azt a táskát?

Ez a kérdés magához térítette Deeks-et. Szent Isten! a pokolgép ott fekszik a perronon; expodál és szörnyű pusztítást visz véghez! Felugrott, néhány rosszaló morgást hallatott és kiugrott a kocsiból.

Ott feküdt a földön a pokolgép, s körülötte legalább is vagy 20—25 kíváncsi utas.

— El! el! üvölté már messziről Deeks — meneküljenek, egy homba az, a mi mindjárt fölrobban.

A körülállók rémülten ugrottak szét. A disznókereskedő pedig halálmegvetéssel ragadta föl a táskát.

— Meghalok, de megmentelek titeket! — harsogá halálmegvetéssel — Isten veled, Jane!

Ezzel elindult — Hohó! Hova akar evvel szaladni? — kiáltá a kalauz és elkapta a táská egyik fülét. Talán bizony elakarná emelni? Ereszti el mindjárt!

— Szamár, hisz felrobban! — hörgé Deeks.

Ekkor a jobbról-balról ránczigált táská hirtelen kétfelé szakadt s egész tartalma leest a földre.

De erre már az utasok, kik eddig dermedt rémülettel várták a katasztrófát, hangos kacagásban törtek ki.

Ott hevert a földön egy ébresztő óra, a melynek üvege összetörtött, egy bonbonos doboz, melynek tartalma szertegurult és néhány női csecebecse.

— Szép história, mondhatom — szölt az éppen oda érkezett állomásfőnök — ezt a táskát egy hölgy hagyta a kocsiban s már reeklamálta is. Mi baja volt vele magának? Mi? Kedvem volna, mint tolvajt, letartóztatni.

Deeks némán bámult a lábainál heverő tárgyakra. Nem hitt saját szeméinek. Micsoda zamárságot csinált ő most? Minden lapban benne lesz majd és barátai agyoncsufolják majd ezért.

Megkísérlé, hogy igazolja magát. Amde csak annyit ért el, hogy az állomásfőnök még jobban felbőszült, a körülállók pedig majd eldőltek a kacagástól. Be kellett diktálnia személyazonosságát, hogy a törvényes eljárást folyamathoz tehesék ellene.

Szegény Deeks, majd a föld alá sülyedt szegényében.

Minden további utazásról lemondtak, ő és felesége s mig ott szegénykeztek, a vonat kirobogott az állomásból — s magával vitte Deeks ur ott felejtett felöltőjét.

Ez idő óta aztán nem ejtett egy élő kukkot sem többé Deeks uram az anarkistákról. Törredelmesen viselte el barátjai gunyolódását s minden gondját ez képezi most már, hogy kevésbbé tehető polgártársai sorsán segítsen.

megfelelőbb, hasznosabb lenne, ha egyes pontokról tiltanák el a kavics hordást s meggátolnák az össze-vissza ásás folytán árvíz nélkül is beálló mederváltozást. Ha az összegyűlt kavicsot nem aknázzák ki, természetesen kellő gondozással, utoljára akadálylyul fog szolgálni a víz szabad lefolyásának.

* **A katonaiskolák reformja.** A katonai alreáliskolák növendékeit, ha a negyedik évfolyamot elégséges eredménnyel végezték, valamelyik gyalogsági hadapródiskola évfolyamába osztották be. Az utóbbi időben mind gyakrabban fordultak elő oly esetek, hogy a növendékek készakarva nem igyekeztek elégséges-nél kedvezőbb általános eredményt elérni, hogy így valamelyik hadapród iskolába osztassanak be, melyek nagyobb részint nagyobb városokban mint Bécs, Budapest, Prága stb. vannak elhelyezve, hol azután szabadidejüket kellemeesen eltölthetik. A közös hadügyminiszter legutóbb kibocsátott rendeletei egyikében eme visszaéléseknek vetett véget. A miniszteri rendelet szigorúan meghagyja, hogy a nagyobb városokban elhelyezett hadapródiskolákban ugymint; Bécs, Budapest, Prága, Libenau és Königsfeldre semmi szín alatt se osszanak be alreáliskolai növendékeket, sőt a többi gyalogsági hadapródiskolákban elhelyezett volt katonai alreáliskolai növendékeket 1—2 év multán is csak az esetben helyezték át az előbb említett városok hadapródiskoláinak valamelyikébe, ha az illető növendékek jó általános előmenetellel bírnak és jó magaviseletet tanúsítottak. Az alreáliskolák növendékeit csakis az esetben helyezik át a hadapródiskolába, ha a vizsgát nem teszik le, úgy a növendékeket visszaadják hozzátartozóiknak. Megírtuk, hogy a közös hadügyminiszter röviddel ezelőtt elrendelte, hogy a hadapródiskolák ama növendékei, kik nem mint tisztihelyettesek hagyják el az intézetet, hadapród-káplárokka nevezessenek ki. A hadügyminiszter legújabb rendeletéből kitűnik, hogy mindama növendékeket, kik a hadapródiskola negyedik évfolyamát elégséges általános eredménnyel végzik el, ezután csak káplárokka nevezik ki a hadapródi kinevezések alkalmával.

* **Választások a jogakadémián.** Még el sem simultak azok a differenciák, a miket a multkori zajos választás okozott s ma ismét választás lesz a jogakadémián. A multkor megválasztott segélyegyleti elnök állásáról lemondott s az ő valamint az egész tisztikar helyét betöltik. Egészen más választás ígérkezik ma, mint a milyen a multkor volt, csendes és nyugodt választásra van kilátás, mert minden állásra csak egy jelölt van, kivéve a pénztárnokságot, a melyért valószínűleg heves küzdelem lesz. A választás délben, háromnegyed 12 órakor kezdődik s dr. Sipos Arpád jogakadémiai tanár fogja vezetni.

* **Ülések a városházán.** Szombaton, október hó 30-án két ülés is lesz a városháza termében. Dél előtt 11 órakor a kongrua-bizottság, délután 4 órakor pedig a tisztí nyugdíj bizottság fog ülésezni.

* **48 babékoszoru.** Egy derék honpolgár, Sárvári Sámuel, szilágy-somlyói lakos a hazafias kegyeletnek megható példáját adta. Fiuméba utazott s ott sajátkezűleg szedett babárlévből 48 koszorut kötött és fölhozta Budapestre, hogy kegyeletét és háláját a nemzet iránt lerójjá. A koszoruk közül hármat Kossuth Lajos sirjára tesz, egyet-egyet Arany János, Deák Ferencz, Klapka György, Woronyeczki Mitizsláv, Batthyány Lajos, Helfi Ignác, Uray József, Vörösmarty Mihály, Garay János, Sárossy Gyula, Jókai Mórné, Csányi László, Irányi Dániel, Verter Antal, Táncsics Mihály, Böszörményi László, Vajda János sirjaira. Két koszorut visz Dabasra Kossuth László és neje sirjára és Czeglédre Földváry Károly és Csutak Kálmán sirjaira. Az aradi tizenhárom vértanu szobrára tizenhárom koszorut helyez, a Lenkei- és a honvéd-sirra egyet-egyet. Békés-Gyulán

Erkel Ferencz szobrát és Pfifner Polixéna sirját koszoruzza meg. *Nagyváradon néhai Lipovniczky István egykori váradi püspök s volt 48-as honvéd sirjára.* Debreczenben a honvéd emlékre, a Csokonai szoborra, Petőfi szobrára a protestáns lelkészek emléksobrára és a Könyves Tóth Mihály sirjára tesz koszorut. Végre Nagy-Károlyban a Kőlcsey-szobrot koszoruzza meg.

* **A járványos betegségek ellenőrzése.** Megemlékeztünk a Réten előfordult kanyaró megbetegedésekről. Mint értesülünk a baj már szűnőfélben van. Dr. Buljovszky József polgármester az összes nagyváradit orvosokat felhívta külön iratban, hogy az általuk észlelt járványos megbetegüléseket azonnal jelentsék a városi főorvos hivatalnak.

* **A poeta felelete.** Horváth András poeta a tizenharmadik század végén egy Rákóczi-kesergőt írt, mely csakhamar elterjedt a Dnnántul megyében. A vers gyöngé, de becsületes érzület diktálta. Ime két srófája:

Némely magyar mágnások
Igazán vásárosok,
Eladják hazájokat,
Himezik ruhájokat.

Sok, ha kamarás lehet,
Kulesformára szert tehet,
Nem gondol őseivel,
Sem ősi törvényeivel.

Majd így fejezi be:

Rákóczi, híres vértünk
Régi híres vezérünk,
Kérd az égbőlket,
Segéljenek bennünket!

Akárhogy sántikált is a vers, mégis eljutott Bécsbe és akkor uralkodó Ferencz királyunk Horváth Andrást megidézette. A poeta csak a harmadik idézésre jelent meg Bécsben. Mikor a király azért korholta, hogy az első meghívásra miért nem jelemt meg azonnal, Horváth ezt felelte:

— Kerestem én fenségedet az első czitáláskor Székesfehérvárott, a második izben a budai várban, de azt mondták, hogy nem lakik ott, hanem Bécsben, hát ide jöttem . . .

A király megértette a czélzást, elmosolyodott és Horváthot büntetés nélkül haza eresztette.

* **A zöldkerti temető sorsa.** Megemlékeztünk már arról, hogy az októberi közgyűlés elhatározta, hogy a zöldkerti temetőt bezárják. Ma jelent meg a rendőrség hivatalos rendelete, hogy december 1-től a zöldkerti temetőbe többé nem temetnek, s e helyett a Rulikovszky temető lesz Ujvárosnak és a Külvárosnak a temetője.

* **A Félix-fürdő forgalma.** A Félix-gyógyfürdő forgalmát dr. K a z a y Kálmán betérjesztette az alispáni hivatalhoz. E szerint az elmúlt nyáron a fürdőben 1405 férfi, 2300 nő és 128 gyermek összesen 3833 állandó vendég volt; ezek közül 3831 belöldi, 2 külföldi. Ideiglenes vendég 1610 volt s így az összes vendégforgalom 5443.

* **Színész-házasság.** Balla Kálmán, a Magyar Színháznak jeles tagja, aki Nagyváradon is rokonszenves tagja volt a színtársulatnak, eljegyezte Csik Irén Erzsébet budapesti énekesnőt. Az eljegyzés kihirdetése jelenleg ki van függesztve a nagyváradit anyakönyvvezető-hivatal hirdető tábláján.

* **Virtuskodó drótos tót.** K a l y a v k i Misi a neve annak a drótos tótnek, a ki hosszas kőborgása unalmas óráit arra használja fel, hogy a kivel nem tud megegyezni, azt leszdija. A jeles ember a napokban Váradra jött s itt is megkezdte rendes szokását, veszekedett az emberekkel s megtámadta őket, míg végre Miklósi Gábor helybeli lakos a kinek a feleségét megtámadta, meg nem tanította. K a l y a v k y a tett elkövetése után azonnal elment Váradról.

* **Feleség a — kolbászban.** Chikágóban perbe fogtak egy hentest hitvesgyilkosság gya-

nuja miatt. Lütgert hentest és kolbászgyárost azzal vádolják, hogy meggyilkolta a feleségét és a holttestet úgy tüntette el, hogy egy nagy kazánban összeégette és kolbászba való húst készített belőle. A vád néhány csontra támaszkodik, amely csontokról azonban a védő azt állítja, hogy állattól valók. Az esküdtek 70 órát tanácskoztak, de nem bírtak megegyezni a verdikben. A pert most elülről kell kezdeni, pedig már 150.000 frankjába kerül a hatóságnak. Az az eredeti, hogy a chikágói nők Lütger mellett foglaltak állást és folyton kérvényeznek az érdekében. Naponkint virágokat küldenek Lütgernek, aki folyton ártatlanságát hangoztatja. Másrészt a lapok azt állítják, hogy két esküdtet le fognak tartóztatni, mert azt gyanítják, hogy megvesztegették őket.

* **Meglopott utazó.** Egy szegény házalót loptak meg a napokban s nem tudja hogy hol. Ugy esett a dolog, hogy Berghold Imre a ki mindenféle apróságokat árul faluról-falura utazgat, most a napokban valamelyik faluban felnyitották a ládáját s abból sok mindent kiltak. Berghold csak tegnap vette észre a tolvajlást s elmondta panaszát a csendőrségnek a mely most keresi a tetteseket.

* **Elveszett.** Tegnap délbe a Barátok-utcáján elveszett egy aranyóra. A káros kéri a becsületes megtalálót, hogy az órát illő jutalom ellenében adja át a rendőrségnek.

* **High-Life előadás.** Ma a lovardában mint minden pénteken újra High-Life előadás lesz a katona zenekar közreműködésével, mely előadásokon a jnváradit közönség színe java tölti meg a lovardát és úgy a katona zenekar mint a társulat tagjai minden alkalommal kivívják a közönség elismerését nagszerűen összeállított műsoruk által. Tekintettel arra, hogy ma teljesen új műsor lesz, úgy a lovarda társulat mint a katona zene által előad, felhívjuk t. olvasóink figyelmét a mai élvezetes estére. Jegyek előre válthatók P a u k e r Dániel könyvkereskedésében.

* **Tűzbe dobattak.** Nagy nézőközönségre akadt a fővárosban a mult napokban egy igen érdekes látványosságnak, a mikor is a IX. kerületi előljáróság által kijelölt helyen Mauthner Ödön magnagykereskedő kir. közjegyző jelenlétében épp úgy, mint a mult év hasonló időszakában az országban és az osztrák birodalom területén elhelyezett bizományi magszekrényeiből el nem adott magvakat égette el. A felhalmozott nagy tömegeből felesapó lángok rövid félóra alatt közjegyzőileg hitelesen megállapított 226,000 csomag konyhakerti és virágmagot 13,450 frtnyi értékben emésztettek fel. Nagy elhatározás szükséges ahhoz, hogy ily értékű magvak, melyek legnagyobb részt még értékesíthetők volnának, de a vevő közönséget nem elégtienék ki oly mértékben, mint Mauthner-féle magvaktól megszokva vannak, ezen módon megemnisztessenek, másrészt azonban megnyugtatólag szolgálhat ezen példa a Mauthner-féle magot vásárló vidéki közönségnek, mert teljesen biztos lehet abban, hogy csakis legutóbbi termésű friss magot kap, mely mag úgy fajazonosság, mint hozzám tekintetben mindenkor megfelelel ama várakozásnak, melyet a kertészkedő közönség a Mauthner-féle magvakhoz joggal fűz.

A »Magyar színház« első lépése.

— Reflexiók a megnyitó után. —

A hazánk közéletében polgárjogot nyert, megizmosodott és már zenithje felé közeledő színművészet törzsének egy új sarja támadt Budapest ötödik színházában.

Minden jel arra vallott, hogy a reményteljes művész-csecsemő nagy szerepre van hivatva. Hogyne, midőn újabb Herkulesként már bölcsőjében két mérges kigyót szorongatott halálra, mely a germán szellem képében fenyegette nemzeti színművészetünket. Az ötödik magyar színház fészekrakása végleg hajléktalanná tette a kétféjű sást Magyarország fővárosában.

Nemzeti szempontból tehát szintén öröm-

esél és elégtétellel fogadta mindenki a művészi meményt: a »Magyar színház« megnyitását. Nem ismétlődött ugyan a hatvan év előtti jelenet, midőn az első magyar színház felavatása alkalmából Buda és Pest lobogó díszet öltött utcáin kéjmámorban uszó emberek özönlöttek végig a hazafias öröm exaltált kitörései között, de azért az egész közvélemény, a sajtó minden rendű és rangu organuma rokonszenvesen fogadta és köszöntötte a színház inaugurálását, az ünnepi publikum pedig lelkes ovációval adott kifejezést örömeinek és érdeklődésének a »Magyar színház« kapunyitóján.

Mi nem akarunk sem gáncsolni, sem kritizáló vizsktetéssel lerántani semmiféle nemesebb czélu törekvést, de az első megvesztegető benyomások illuziói és a káprázatok szétfoglalása után tárgyilagosan akarunk foglalkozni azzal, hogy mennyiben sikerült az új színház igazgatójának már vállalata címében jelzett nemzeti feladatoknak és művészi missiójának megfelelnie.

Nem habozunk kijelenteni, hogy mi korántsem voltunk hajlandók Evva Lajosnak azt a korlátlan bizalmat előlegezni, mely most osztályrészül jutott a közönség részéről. Igen jól emlékszünk arra, hogy a Népszínház bérletét jó részben azért kapta meg vele szemben Porsolt Kálmán az új igazgató, mert a Népszínház már veszedelmesen kezdett alásüllyedni a Varieték színvonalára s a népszínművek és nemzeti darabok rovására az operette és egyéb könnyebb és modernebb műfajok kezdtek dominálni a tért.

Logice elképzelhetetlen az, hogy az a művész-igazgató, a ki egy felvirágozott műintézet ezen a fokon megtartani nem képes, egy küzdelmes újabb vállalatnál magasabbra szárnyalhasson a művészi eszmények felé.

Sajnos, ki kell jelentenünk a magyar színház megnyitó előadása után, hogy előérzetünkben nem csalatkoztunk. Ugy látszik, a hazafias jelző a színház címében csak üzleti érdeké czégre. Erre nézve csattanós bizonyíték maga az első előadás.

Egy színház felavatója olyan alkalom, mely szögörü mügondot és előkészítést igényel. Itt nem lehet csak olyan könnyedén kitérni a felelőség alól, mint valami epizód-előadásnál. Ha tehát Evva Lajos magyarnak nevezett színháza megnyitójánál és személyzete első bemutatójánál csak ilyen elenyésző kis mértékben nyit utat és tért a magyar művészet elemei és a magyar nemzeti jelleg érvényesülése előtt, akkor mi csak csalódásunknak adhatunk kifejezést egy ilyen műintézet missiója tekintetében s nagyon kevés a reményünk arra, hogy ilyen művezető aegise alatt az új színház a nemzeti géniusz dicső diadalait arathassa.

Oh mi más az a kép, a mely fakult kézírások barázdáiból sugárzik elénk, s a mely hatvan év előtti idők emlékeit eleveníti meg előttünk. Mekkora eltérés és ellentét az első magyar nemzeti és az ötödik »Magyarszínház« között. Nemzeti közörm közl nyílik meg 1837 augusztus 22-én Pesten az első állandó magyarszínház. A bemutatón szerep jutott a magyar muzstának és a magyar táncnak s a nemzet koszorús költőjének allegorikus szép darabját: »Árpád ebredését« leirhatatlan hatással játszották el az első magyar színészek, kiknek hírét és nagyságát eddig sem tudták tulszárnyalni az epigonok.

A nagy eseményről így ír egy referens:

»Midőn a függőnyt felhuzták és László — ő lépett először az állandó magyar színház deszkáira — mint siri szellem égő fáklyával haladt előre a Duna partját képező színen, oly csöndesség támadt a színházban, hogy az emberek szívdobogását meghallotta a szomszédja.«

És az idősebb Lendvay oly felségesen szép Árpádot nyújtott, hogy:

»Valamennyi férj Pesten Otthello vala ezen az estén.«

Pedig akkor még »hirdetményi czédulának« hívták a színlapot, »biletáknak« a színjegyet, az előadás közönsége pedig »vivatozott«.

A nemzeti művelődés érdeműs előharczoja, Kacsár István, a legelső magyar tudós

folióirat kiadója is latin kifejezésektől tarkálló felhívást bocsát ki a haza lakosaihoz, a magyar nyelv és az állandó színház érdekében és mégis megtalálta az idegen szó az utat a magyar szívekhez.

»Csak az az ország lehet boldog és hatalmas, melynek lakosaiban nemzeti Character vagyon. A legfő Nemzeti tulajdonságokat akarják örökösíteni és terjeszteni azok, a kik a Magyar Theátrumot ápolgatják« . . .

Ilyen volt még a beszéd formája és nyelv közege a magyar színészet bölcsőinél és hogy akkorát haladt és csiszolódott a mai napig, ez az irodalom és az előadó művészet közös érdeme.

És mit tapasztalunk? A teljes virágjában levő és erejében tultengő nemzeti határokat tullepve, idegen, nemzetközi irányokat kezd követni, kozmopolita eszményeket hajszol.

A Magyar-színház megnyitóján egy rövid prologba zsugorodik össze a nemzeti érzés megnyilatkozása. Egy néhány hangzatos frázissal, mely igen fülbemészően zendül ki a versek rytmikus soraiból, ki van merítve az egész program, melynek az új színház hitvallását kellene tartalmaznia. A prolog után pedig egy nemzetközileg frivel, ergo kapós, vagyis felkapott operette veszi át birodalmát ez esetén s kitölti annak egész hátralevő részét. Boesánát, hát azért volt szükség Magyarszínházra? Ettől kell az országnak elvárni azt a szolgálatot, hogy a külföldi színpadok trivialitásoktól duzzadó kasszadarabjait hozzánk importálja?

Egy bizonyára sugalmazott, bírálatban azt olvassuk az ünnepi műsor ürességének és hazafiatlan voltának mentegetésére, hogy a »megnyitón tíz percznél azért nem jutott több idő a magyar íróknak, mert nem akarták a nemzeti érzést kifárasztani.« Tehát már fárasztó a mai kor gyermekeinek idegeire a magyar tárgy darab meghallgatása és az igazgató kíméletet és gyengédséget tanusít közönsége iránt, mikor az idegen irodalom termékeivel szórakoztatja azt. Szerencse, hogy a dolog nem így áll, mert akkor nagyon siralmasan nézne ki a magyar művelődés képe és a magyar ügy állapota. Csak a haszonlesés és a művészet anyagi kizsákmányolása igazolhatja ezt a felfogást, ha az arany bornyu lép a nemzeti ideálok helyére.

A »Magyar Színház« vezetőjének kínálva kinálkozott a legszerencsésebb alkalom arra hogy a bemutató ünnepi előadásán az új színház hazafias jellegéhez méltó s maradandó hatású műsört állíthasson egybe. A lapok is írták, tehát Evvának is volt tudomása arról, hogy a magyar írók fejedelme: Jókai Mór, hogy meghálálja a magyar nemzetnek iránta írói jubeluma alkalmából tanusított nagyszerű és ritka őszinte megemlékezését, egy nagy munkán dolgozik, melyet maga is főművének tart s melyben Árpád és a honfoglaló ősök tetteit örökíti meg a magyar színpad számára. Képzeltető-e ennél nagyobb szerű alkalmi darab a Magyar színház megnyitására? És az eredmény? Az, hogy Jókai főmunkája a »Leventes«, mai napig is a »Nemzeti Színház« igazgatójának papirkosarában várja a feltámadást. Egy esztendővel az ezredévi ünnepek után s a »Magyar Színház« felavatóján már nem aktuális! Ime ilyen tényekben nyilvánul az a »bizonyos« hazafias szempont! Különbben a milyen a műsor, olyan a művészi személyzet is a »Magyar színháznál.« Az egész fiatal művészgárdában nincs egy megállapodott hírnevű kipróbált színész, vagy színésznő. A női szereplők javarésze most került ki a színképezdeből. Így néznek ki a Magyar-színház apostolai, akik nemzeti missiót akarnak teljesíteni. E helyett azonban frissek és szépek ők s ez a legelső aeshetikai boldogító elv!!

Ezért hangoztatjuk mi, hogy nem hiszünk a Magyarszínház művészi és hazafiai missiójában. Kompromittálása a művészet magasztos céljainak, ha egy új műintézet bemutató előadásának sulypontja egy olyan könnyűfajta darabra nehezedik, melyben a szabadhölgyek egy újabb vállfajával ismerkedik meg a nézőközönség. Igazán botránnyos, hogy a Magyar-színház megnyitóján kellett tudásunk körét kitágítani azzal, hogy a francia cocottot Japánban gésának hívják, s hogy ennek az ázsiai végi országnak társadalma sem nélkülözi azo-

kat a nőket, kiknek csak az erkölcsük kétesebb a származásuknál.

Ha ilyen volt a Magyarszínház első lépése, joggal kérdezhetjük, milyen lesz további pályafutása? Ha már az első előadás esést mutat, hova kell ennek a színháznak sülyednie, milyen mélyre a művészi nívón alul, ha a megkezdett uton tovább halad?

A kezdet kellemetlen benyomása alatt nem tudjuk magunkat emanecipálni attól a meggyőződéstől, hogy valamint a Népszínház igazgatója a lejtőn lefele a Magyarszínházig jutott, ugy innen már csak a Vaudeville-k és dalcarnokokig bukhat alá. Budapest főkapitánya csak nemrég adta ki a rendeletet, hogy az orfeumok műsorának felét magyar daraboknak kell képezniük, ha tehát a Magyarszínház a rendes fejlődési processus betartásával magát a nemzeti művészetlenségben teljesen kinövi, igen alkalmas helyiség lesz a megmagyarosodott dalcarnok számára, de nagyot kell változnia ahhoz, hogy a nemzeti művészet hagyományainak és aspirációinak legyen a melegágya és őrszeme. Utinam falsus vates essem!

Még egyet! Arra nézve, hogy mennyire felkarolta a magyar színház ügyét a harminczas években a nemzet társadalmának minden osztálya az a jellemző adat maradt ránk, hogy egy Szilágyi István nevű gombkötő mester személyesen elment Rothkrepf (Kazinczi) Gábor lakására és 100 pengő forintot adott át annak az épülő színház javára. Különbben Petőfinek is volt Maecenása egy becsületes szabómester személyében. No de, akkor más idők jártak, nem részvénytársaságok gründolták a színházakat! S tudunkkal Evvával sem esett meg az a kellemetlenség, hogy a »Magyarszínház« első előadása után Pest-Budának lakosai tuláradó hazafiai örömkben monstre tüntetést rendezzenek mellette, a mint az 1837-ben a magyar színház uttörő Maecenásaival történt, a mely lélekemelő epizódot ekként örökíti meg az egykoru szemtanu tolla:

»Mikor a színházból kijött a közönség, a jurátusok késő éjfélig dalolva járták be az utcákat, éltették Földváry Gábort, Fáy Andrást, Nyáry Pált és Pestmegyét, mely első sorban tette lehetővé az állandó magyar színházat!«

De mikor ilyen effektusokra s a hatásnak ilyen üres fajtáira a mai élelmes igazgatók egyáltalán nem pályáznak!

Tempora mutantur, et nos mutamur in illis.«

Ludvig József.

IRODALOM.

— Német munka a magyar mezőgazdaságról. Ez év májusában Egan Ede német gazdák részére egy rendkívül sikeres kirándulást rendezett azért, hogy a magyar mezőgazdaság állását bemutassa. Erről az utról irt könyvet Reinhold Rudolf s műve, mely Berlinben Telgénéll jelent meg különböző illusztrációkkal ékesítve, ugy a szakférfiúnak, valamint a laikusnak igényeit is igyekszik kielégíteni. Ára a beküldött prospektus szerint hat mark.

Magyar gazdag szemléje. Bernát István kitűnő közgazdasági folyóiratának októberi füzeté a következő gazdag tartalommal jelent meg: A nemzeti ipar. A szőlőszeti tanulmányut és annak eredményei (Irtá Rubinek Gyula). Káros hitelüzletek. Nemzetközi munkásvédő kongresszusok. Aratás után (Mamusich és Rác javaslat.) A mezőgazdasági válság és annak okai (Irtá Eber Ernő). Nyolcz órai munkaidő. Különbfélek. Krónika. Megrendelhető Budapesten Kilián Frigyes kir. egyetemi könyvtárusnál. Ára egy évre 6 frt. — Egyes szám 60 kr.

Biblia és a Tudomány. Ez a remek folyóirat 3-ik füzetét adta ki, a várakozásnak teljesen megfelelő szöveggel és illusztrációkkal. Palesztinát tárgyalja geografikai és ethnografiai alapon. A folyóirat 2 hetenkint egy negyedréte alaku 32 oldalos füzetekben jelenik meg. Minden füzet egy műmellékletet hoz. Képei Belloni, Dörre és Jaronek kiváló rajzoló kezéből kerülnek ki, melyek Divald és Morelli famet,

szele után vannak sokszorosítva. Előfizetési ár: Egy évre (26 füzet) 10 frt, félévre (13 füzet) 5 frt, negyedévre (6 füzet) 2 frt 50 kr, vagy 30, 10, 7, intenció. A »Biblia és Tudomány« szerkesztősége Budapest, József-körút 19. II. 4. A folyóirat még díszesebb kiállításban fog ezután megjelenni, mert egy áldozatkész németországi főpap és Zimándy Ignác, tekintélyes összegeket bocsátott a szerkesztő- és kiadó rendelkezésére, a lap minél magasabb nivójának fenntartására.

Közönség köre.

Őszinte nyilatkozat városunk jövővilágítása érdekében.

Rövid pár év múlva a gázvilágítás és annak tulajdonosa a város lesz.

Mint helybeli születésű és lakos a város érdekeit szíven viselő őszinte egyén akarom röviden a jövővilágítást, a villany és a legújabb találmány aketylen közötti különbségeket és azok előnyeit városunk közönségével megismertetni és arra az illető körök figyelmét felhívni.

Mint már említém, jelenleg városunknak egyik fő gondját a jövővilágításunk képezi, tehát elkerülhetetlen szükséges oly világítást berendeznünk, mely a mai világítások közt nemcsak a legfényesebb, de a legolcsóbb is.

A már említett két világítás áll előttünk, melyek közt válogatnunk kell, hogy egy a legfényesebb, mint a legolcsóbb világítás előnyeit biztosítsuk. És melyik a kettő közül az, a melyiknek egy a berendezése, mint a további kezelése, illetve fenntartása a legelőnyösebb, tekintetbe véve a már fennálló berendezéseket úgy a város, mint annak minden egyes polgárai a kinek háza, illetve üzlete gázzal van berendezve, az okozott költségeket maguknak továbbra is értékesíthetik.

Ez az ugynevezett acetylen világítás, a melylyel városunk a legjobb eredményeket érte el, mint már a fennálló gázműnél csekély átalakítás volna szükséges és a legrövidebb idő alatt egy minden tekintetben megfelelő világításunk volna, a melynek egy az átalakítása mint a további fenntartása, kezelése, a legolcsóbb, legegyszerűbb.

Hogy megismertessem a nagyérdemű közönséggel, röviden vázolva lefestem a fenti nyilatkozatomra vonatkozólag az acetylen világítás berendezésének az alapját és anyagát. Az acetylengáz, a calciumcarbitnak, (mely hasonlít a barna kőszénhez és törékeny kemény anyag) vízzel való érintése után fejlődik.

Az ezen anyagból zárt edényben vízzel érintkezése után kifejlődő gázzal zárt tartályba (gazometer) vezetik, melyből azután csöveken át megvilágítandó helyiségbe jut. Az egésznek ez a magyarázata röviden. Tehát éppen azon a telepen, éppen azon meglevő tartályba (gazometer) és azután éppen azon csöveken át jutna a városba, a melyben a mostani gáz; tehát mindenféle nagyobb költségbefektetés mellőzéseivel.

M-gyolnának mentve a nagyobb kiadásoktól úgy a város, mint az egyes gázfogyasztók, mert a város csak a mostani gyártelepen eszközölne egyes átalakításokat s a régi lámpákon csak az égőket (brenner) kellene kiössérlni.

Igy azon üzlettulajdonosok és magánosok is, kik eddig szintén gázzal világítottak, csak csekély átalakításokkal volnának megterhelve.

Hogy az eredményről is szóljak, mondhatom, miszerint a míg a gázból óránként egy láng 5-6 krba kerül, addig az acetylen láng, a mely a közönséges gázlángot tizenötszörösen felülmúlja, két és fél krba kerül csak.

Végül az összes kezelés, amely az ilyen telepnél szükséges, a legegyszerűbb, mert ahhoz sem tüzelő anyag, sem költségesebb kezelő nem szükséges.

A felszerelésünk meg van, csekély átalakítással meg van mentve a város pénztára a nagyobb kiadásoktól, meg van mentve az egyes gázfogyasztó az ismételt áldozatoktól s nyerünk egy olyan világítást, a mi a mai nap a legfényesebb és legolcsóbb. *Bizonyítjuk ezt különben a legutóbbi legmagasabb kitüntetések a tatai hadgyakorlatoknál, továbbá Vesz-*

prém] városa s az újabb megrendelt bécsi udvari berendezések.

Tehát mint szakértője egy a villanyvilágításnak, mint az acetylennek, de legfőképpen mint szülőtte e városnak, ajánlom a legmelegebben az acetylent, ha a megtakarítást akarjuk.

Szerintem pedig ránk fér már mi ránk is, hogy megfontolva tegyünk s ahol lehet a tulajadásoktól tartózkodjunk.

És mi nálunk, a hol már a vezeték meg van, itt igen sokat meg lehet takarítani. Végül megemlítem még, hogy az acetylen-világításhoz szükséges anyagot (carbit) már hazánkban is gyártani fogják és a világítási költség kezelebb hihetetlen minimumra fog leszállani.

Fröhlich István.

REGENY-CSARNOK.

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Irtta: ROVETTA G. Ford.: S. J.

56.

És ámbár Praudino már több mint egy óra óta égető szomjúság kínozta, még sem fogadott el vetélytársától semmit sem. Minthogy pedig a boldogtalanok mindig különös vonzalommal viseltetnek a hasonló sorsuak iránt, tehát ő is benső részvétellel tekintett Jamagatára, a ki melabúsnak látszott, mert elhanyagoltnak érezte magát.

Miután felocsudott az ijedségből Praudino, melybe őt Gegio eltűnése ejtette, megesküdött, hogy nem fog Elzával beszélni és nem is ül melléje, hogy megbüntesse őt az őrnaggyal tett kirándulásért. De az ebéd kifizetése és az őrnagy viselkedése fölötti meglepetése után nem volt bátorsága többé a haragost játszani. Karját nyújtotta Elzának, hogy a szállodába visszavegye, még pedig oly határozott modorban, hogy a grófnő nem térhetett ki előle.

«Megigérted nekem, hogy Velenczébe jó leszesz hozzám és nem adsz okot a féltékenységre — ezt megigérted nekem — és én köszönöm, hogy ilyen szépen megtartottad a szavadat.»

Praudino keserűen nevetett és várta, hogy a másik majd rendes szokása szerint szemrehányásokat tesz neki és azt mondja, hogy bolond, kiállhatatlan, kételyei alapítatlanok és azzal fogja végezni, hogy mindenek dacára is szereti őt.

De mindezekből semmi sem következett belőle. Elza lehajtott fejjel és Praudino érezte, hogy nehéz sóhaj száll kebléből.

Rendkívül izgatottan nézett rá Praudino és kérde:

«Miért usztál ki oly messzire az őrnaggyal?» —

De ez a kérdés inkább fájdalmas panaszként hangzott, mint szemrehányásként.

Elza mélyen hallgatva sóhajtott.

«Istenem! — Mi történt? — Beszélj! — Hiszen megölsz!»

«Nem, nem fogsz meghalni, te még fiatal vagy, előtted áll a jövő — és aztán — te férfi vagy — a mi nagyon sokat tesz, ellenben én. —»

«Az Istenért! Mi történt?»

«Semmi — semmi — — légy nyugodt?»

«Mi történt? Beszélj! —»

«Nem, most nem! — Nem tehetem. — De vannak az életben kényszerítések, melyek előtt meg kell hajolni, bármibe kerüljön is.»

«De én nem akarom — — kiáltá Praudino emelt hangon.»

«Ne csináljon Ön nekem most jelenetet, ne legyen gyermek!»

Elza ijedten fejezte be epedő szavait, s nem engedte kedvesét beszélni; de midőn látta, hogy ez már egy szót sem mer szólni, ismét régi gyöngédségét, jóságát érezte vele.

«Holnap meg fogsz tudni mindent — — de kérlek, légy nagylelkű, és ne tégy még szerencsétlenebbé, mint a milyen vagyok. — Gondolj arra, gyermekem, hogy tetőled várom a szót, a mi engem bátorítson, vigasztaljon.»

Miközben Praudino őt nézte anélkül, hogy

csak egy szót is tudott volna szólani. Elza megállott, hogy megvárja Ceciliát és az őrnagyot, a kik egy kissé hátramaradtak.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

A gödöllői fenséges vadászvendégek elutazása.

Gödöllő, október 28. (Saj. tud. táv.) Lipót bajor herceg szárnysegédével, Nagel báróval tegnap este és Ferdinánd toszkánai nagyherceg Lilién báró szárnysegédével ma reggel 6 óra 24 perczkor elutaztak.

A magyar figyelmeztetés hatása Bécsben.

Bécs, okt. 28. (Saját tud. távirata.) A »Vaterland« kiemeli, hogy a »Nemzet« komoly figyelmeztetésére a képviselőház tegnap tizenhárom névszerinti szavazással felelt. Nem úgy a jobboldal, a mely legelőször feladataihoz visszavezesse. Az osztrák hazafiakhoz intézett magyar figyelmeztetés a jobb párton készséges visszhangra talált. A »Vaterland« reméli és óhajtja, hogy a jobboldal további lépései a Magyarországgal való szövetség fenntartására ne nehezítettessenek meg túlságosan, annál is inkább, mert Magyarország álláspontját teljesen loyálisnak kell elismerni.

Rektor iktatás a bécsi egyetemen.

Bécs, október 28. (Saját tud. táv.) Délben volt Toldt udvari tanácsos, egyetemi tanárnak az egyetem ez idei rektorának ünnepélyes beiktatása közoktatásügyi és más miniszteriumok, a helytartóság és a város képviselőinek jelenlétében. Az új rektor székfoglaló beszéde az egyetemi orvostani intézetek történetével foglalkozott.

Badeni grófnő esküvője.

Bécs, október 28. (Saj. tud. távirata.) Ma délelőtt 11 órakor volt az an-hof templomban Badeni miniszterelnök leányának, Vanda grófnőnek Krasincki Ádám gróffal való esküvője. Az esketést Badeni atya végezte.

Előadás a Reichsrathban.

Bécs, október 28. (Saját. tud. táv.) A legmodernebb vigszínház: az osztrák képviselőház ma este fél hét órakor kezdte meg a provizoriumról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Elsőnek Sechner baloldali képviselő szólalt fel, lassan, huzva beszél mialatt Wolf rikácsoló hangon folyton »halljuk«-ot ordít és az asztalfedővel dobolni kezd. Majd bejelenti, a »komoly« gyűlésnek, hogy a keringőt és polkát veri.

Végre ebben is beleunva szót kér az elnöktől, ki azt megtagadja. Akkor elkezd beszélni egyszerre Wolf és Sechner, de a nagy zajban egyik szavát sem lehet kiérteni. Végre Wolf vizet hozat be és kiissza az elnök egészségére. 11 órakor pedig kijelenti, hogy enni megy és megvonja saját magától a szót, majd vissza jön és folytatja »honmentő működését« tovább az osztrákok dicsőségére. Az érdekes előadás még tart.

Lipót bajor herceg az országos képtárban.

Budapest, október 28. (Saj. tud. táv.)
Lipót bajor kir. herceg ma délelőtt 9 órakor meglátogatta az országos képtárt, hol őt dr. Peregriny János titkár fogadta s kalauzolta más fél órán át. A kir. herceget rendkívül kellemesen lepte meg, hogy a régi olasz, a németalföldi, a francia s a spanyol mesterek művei oly nagy számban vannak képviselve. Távozásakor a látottak felett elismerő szavakban adott megelégedésének kifejezést.

Görög ellenőrző bizottság ülése.

Budapest, október 28. (Saját tud. táv.)
Az ellenőrző bizottság ma tartotta első ülését, amelyben az elnöklő pénzügyminiszter expozét tartott az ország pénzügyi helyzetéről. A bizottság folytatja az ellenőrzési tervet elkészítését.

A spanyol pénzügyminiszter lemondott.

Budapest, október 28. (Saj. tud. táv.)
A Reuter-ügynökség jelenti Caracasból, hogy Castillo pénzügyminiszter beadta lemondását.

KÖZGAZDASÁG.

TŐZSDE.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru buzában az irányzatszilárd volt, malomok vételkedvet tanúsítottak ss így 30,000 mm. forgalom mellett árák 10 krral emelkedtek.

Határidők.

	Budapest, okt. 28.
Buza őszre	12.28
Buza tavaszra	11.87
Tengeri	5.17
novemberre	4.63
Rozs őszre	8.42
Zab őszre	6.73

Értéktözsde.

Az irányzat szilárd.	Budapest, okt. 28.
Oszták hitel	352.50
Magyar hitel	386.25
Államvasut	335.25
Rimamurányi	258.25
Magyar jelzálog	276.50
Magyar leszámítoló	251.50
Villamos vasut	288.25
Salgótarjáni	615.—
Iparbank	161.50
Budapest közuti	386.—

Bécs, okt. 28.

Az irányzat szilárd.	Bécs, okt. 28.
Oszt. hitel	352.50
Magyar hitel	385.50
Államvasut	336.50

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsde 1897. október 28-án.

Magyar aranyjárdék 4%	121.75
Magyar koronajárdék	99.50
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	120.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmezői jog megváltási kötvény	100.75
Horvát szlavin földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölcsön	155.50
Tizszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	139.75
Oszták járdék papírban	102.—
Oszták járdék ezüstben	102.—
Oszták járdék aranyban	123.—
Oszták korona járdék	101.75
1860. oszták államsorsjegyek	144.—
Oszták magyar bankreszvény	950.—
Magyar hitelbank részvény	386.50
Oszták hitelintézeti részvény	352.60
Páris vista	335.25
20 márkás arany	952.—
Német birodalmi márka	58.75
London vista	119.75 1/2
Páris vista	47.50
20 márkás arany	11.74

SZERKESZTOI POSTA.

Bánfalvai. Csodáljuk, hogy azt a minket érdeklő hirt előbb olvasta abban a fővárosi lapban, mint a Tiszántulban. Nálunk 19-én jelent meg, abban pedig 21-én.

Julius. Gondolatok vannak a dolgozatban, de nincsen összekötő kapocs a gondolatok között. Ha rapszodikus akar írni, ahhoz igen erős rutin kell és feltétlen uralom a stylus felett.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Arverési hirdetmény.

A nagyváradi ev. ref. egyház tulajdonát képező s Nagyvárad-Velence határában fekvő mintegy 18—19 holdnyi szántóföld f. é. október hó 31-én azaz vasárnap délután 3 órakor a nagyvárad-velencei város-házánál megtartandó magánjellegű árverésen 6 évi időtartamra haszonbérbe adatik a következő feltételek mellett:

1. Kikiáltási évi haszonbéri összeg az eddig fizetett 251 frt évi bér, melynek 10 százalékát azaz 25 frtot tartoznak árverelni szándékozók az árverés megkezdése előtt az árverés fogantatására kiküldött egyházi pénztárnok és ügyész kezeihez letenni.

2. A haszonbérlet 6 évig és pedig 1897. évi október havától 1903. évi szeptember hó végeig tart, a haszonbérleti összeg félévi egyenlő részletekben előre vagyis minden haszonbéri év október és április hava 1-ső napján fizetendő be egyházi pénztárnok kezeihez, a bánatpénzül letett összeg az első félévi bérösszegbe tudatik be, mely első félévi bérösszeg az árveréskor illetve leütéskor azonnal kifizetendő.

3. A legtöbbet ígérő árverelő a leütéskor azonnal kötelezettségbe lép, míg a bérbeadó egyház csak az egyháztanács jóváhagyása után lesz kötelezve.

4. Az árveréssel felmerült költségek s a haszonbéri szerződés költségei és illetéke bérlet terhelendik.

Nagyváradon, 1897. évi október hó 25-ik napján.

A nagyváradi ev. ref. egyház gazdasági választmányának megbízásából:

Dr. Fazekas Imre,
egyházi ügyész.

A lovarda 120 légszesz lánggal világíttatik.

Saját zenekar.

Özv. ENDERS MÁRIA lovardája

a nagy-piacz téren.

Külön e célra épült, minden kellemetlen idő ellen védett, csinosan berendezett műlovardámban ma, pénteken és mindennap

High Life előadás katonazenével,

válogatott műsorral.

Találkozás az intelligenciának a lovardában.

Az előadás kezdete fél 8 órakor.

Záradékol:

nagy némajáték ballettel
az egész személyzet által.

Holnap, szombaton:

nagy sport-előadás

316 2—0 válogatott műsorral.

Vasárnap:

két nagy előadás.

Délután fél 4 órakor leszállított helyárrakkal, este 8 órakor rendes helyárrakkal.

Jegyek válthatók: Pauker D. könyvkereskedésében és este a pénztárnál.

Mahlknecht Kristián

cs. kir. váltótörvényszékileg bejegyzett czég
St-Ulrich-Gröden, (Tyrol.)

Elvállalok mindennemű templomi fa-munkákat, díszítéseket; u. m. oltárokat, szent-kepeket, és szobrokat mindenféle nagyságban és minőségben, szent-sirokat, stációs képek, Krisztus képek faragványokban stb. stb. mindenféle

templomi felszereléseket

olcsó s a legszebb kivitelben szállítok; a fa-faragászatban utólréhetetlen művészies kivitelű készítményeimért több oldalról kiténtető ajánlóleveleket kaptam.

Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

A j a n l a t o k:

T. Mahlknecht Kristián urnak! A Lourdesi Mária szobrot sértetlen állapotban kaptam meg. A művészies kivitelű mű általános tetszést aratott. Gratulálok önnek azon sok és szép nyilatkozatokért, melyeket a mű megtekintői előttem tettek. Művészies kivitelű munkájáért solid s olcsó áráért csak mindenkinek a legmelegebben ajánlhatom. Tisztelettel: Janics Ferencz, plebános (Bars-Létér.

Tisztelt Ur! A küldött két szoborért, hogy azok oly távoli uton sértetlenül megérkeztek, de szép kiállításukért köszönöm kell nyilvánítani Valóban mindenki meg van elégedve Jézus szent szíve és Lourdesi Mária gyönyörű kivitelű szobraival.

Kiváló tisztelettel Wohlmutth Ferencz, lelkész Császár (Magyarország.)

1897-1898.

Az igen tisztelt vevőközönség szives tudomására hozom, hogy vásárlási utamból visszatérve raktáram a legujabb kész **női- és gyermek-felöltőkkel** valamint **színes és fekete** ruhaszövetekkel dusan van felszerelve és hogy azokat

feltűnő olcsó árban árusítom.

Tisztelettel

FLEGMAN ÁRMIN

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

224-34-50

Aurora legujabb gallérformájú őszi felöltő	—	6 frttól kezdve.
Niobe közönséges őszi gallér	— — —	1 frttól „
Dora jó őszi kabát	— — —	4 frttól „
Jambó finom posztó télikabát szövet bélés	—	9 frttól „
Krull jó bolyhos télikabát szövet bélés	—	6.25 „
Corsó legelegánsabb télikabát szövet bélés	—	11 frttól „
Carla gyönyörű szörme gallér	— — —	9.50 „
Carla hosszú szörme gallér	— — —	18 frttól „
Brünn jó őszi szövet duplaszéles	— — —	22 krtól „
Trylbi legujabb 120 széles divatszövet	—	65 krtól „
Jászay kitűnő 120 széles női posztók	—	70 krtól „
Házi vászon női fehérneműnek való 1 vég	—	6.85 kr
Creas vászon női fehérneműnek való 1 vég	—	4.40 kr
Junó vászon mindenre alkalmas 1 vég	—	2.70 kr
Polgár vászon legjobb ami létezik lepedő és lábra- valónak való $\frac{9}{8}$ széles egy vég 30 rőf	—	5.90 kr

Szőnyeg, paplan, matrác, függöny, berliner kendők, posztó kendők, női és férfi kész fehérneműek, **verseny nélküli olcsó árban.**

➡ **Mérték utáni szövetruhák már 15 frttól kezdve.** ➡